

Asia: VN/27387/2023

Lausuntopyyntö asetusluonnoksesta liikenne- ja viestintäministeriön asetukseksi Väyläviraston maksullisista suoritteista.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Energiateollisuus ry (ET) kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

ET edustaa energia-alan yrityksiä. Energia-alan tavoitteena on ilmastoneutraali Suomi, mikä vaatii olemassa olevan energijakeluinfrastruktuurin ylläpitoa ja kehittämistä. Erityisesti nyt lausuttavana oleva asiakokonaisuus koskettaa sähköverkkoyhtiöitä, sekä muuta energian jakelua, jossa tarvitaan johtoja ja laitteita energian jakeluun ja puhtaan siirtymän edistämiseksi. Rata-alueita ei voi kiertää ja näitä alueita on välttämätöntä tarvittaessa ylittää ja alittaa sekä sijoittaa johtoja palvelevia laitteita myös rata-alueille.

ET haluaa huomauttaa, että sähköverkkoyhtiöiden rakentamiskustannuksiin kohdistuu jo nykyisin merkittäviä paineita sähkömarkkinalain kautta ja lisäksi paljon julkisuutta ja poliittista huomiota saanut sähkön siirtohintu muodostuu syntyneiden kulujen kautta. Tämän takia on tärkeää varmistaa, että hankkeen toteuttamiskustannuksiin ei lisätä tarpeettomia maksuja ja lainsäädäntökehikko on yhtenäinen.

ET haluaa lausunnossaan viitata Telia Finland Oyj:n lausuntopalveluun jättämään lausuntoon, jossa tuodaan esille Väyläviraston poikkeuksellinen asema rata-alueella toimimisessa: Väylävirastolla on näillä alueilla erityisasema eikä Väylävirasto tällöin toimi kilpailulla markkinalla eikä hinnoittelun tule tapahtua liiketaloudellisin perustein. ET yhtyy Telian Finland Oyj:n lausunnossaan esittämiin näkemyksiin.

Nyt lausuttavana olevalla liikenne- ja viestintäministeriön asetusluonnoksella ja asiaan liittyvällä muistiolla esitetään, että eräitä toimenpiteinä on ratelain 36 §:n mukaisten sopimusten

valmistelukustannusten lisäksi mm. sopimusten valvonta- ja katselmuskustannukset sekä johdon, rakennelman tai laitteen sijoittamisesta perittävä korvaus ja että ratalaki 36 §:n 4 momentin mukaan: ”Rautatiehen kohdistuvaan työhön sekä johtojen, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen rautatiealueelle sovelletaan tämän lain säännöksiä, ellei oikeudesta toimenpiteen suorittamiseen säädetä erikseen muussa laissa”.

ET kiinnittää huomiota, että ratalaki on toissijaista muuhun infran sijoittamissääntelyyn nähden. Tämä johtuu valtion maksuperustelain 2 §:stä: ”Jos muulla lailla tai laissa olevan valtuutuksen nojalla annetaan tästä laista poikkeavia säännöksiä, noudatetaan niitä tämän lain sijasta”. Energiaverkkojen osalta on nimenomaan säädetty maksuperustelaista poiketen maankäyttö- ja rakennuslain 161 §:ssä koskien yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittamista, joka tehdään joko sopimalla osapuolten kesken tai viranomaisen päätöksellä. Kyseisen lainkohdan mukaan johdon tai muun laitteen sijoittamisesta maksetaan kiinteistön omistajalla ja haltijalle korvaus aiheutuneesta haitasta ja vahingosta, eikä siis maksuperustelain nojalla.

Vastaava poikkeaminen maksuperustelaista sisältyy myös sähköisen viestinnän palvelulakiin (SVPL 229.1 § ja 237.1§).

Maankäyttö- ja rakennuslaki ja sähköisen viestinnän palvelulaki ovat sijoittamisen ja korvausten osalta täysin linjassa myös muiden infraomistajien ja maanomistajien oikeuksien kanssa. Johtojen ja laitteiden sijoittaminen, hankkeen suunnittelu ja yhteensovittaminen muiden toimintojen vaarantumatta ja tarvittavat tekniset ratkaisut ovat johdon sijoittajan vastuulla. Muutkin maanomistajat ovat tilanteessa, jossa kohtuullisessa määrin kannattaa ottaa osaa oman omaisuutensa suojelemiseksi ja omien toimintojensa mahdollistamiseksi. Väylävirastolla onkin kattava tekninen ohjeistus johtojen sijoittamisesta. Vastaavia tilanteita, joissa maanomistaja yleensä käyttää omaa aikaa ja osaamistaan sopimusteknisiin valmisteluihin tai esittää omia toiveita sijoittamistavasta tai paikasta ja joissa sijoittamiseen liittyy moninaisia teknisiä huomioita, on esimerkiksi sijoittaminen moottoritiealueille, risteämät, sijoittaminen siltarakenteisiin, sijoittaminen tiheästi rakennetuille kaupunkialueille, sijoittaminen teollisuusympäristöihin, sijoittaminen muun pysyvän infran kanssa ja muut vastaavat tilanteet.

Edellä esitetyn huomioonottamiseksi ET ehdottaa, että nyt lausunnoilla olevan asetuksen 3 § täsmennetään siten, että maksuperustelain ja sitä kautta asetuksen toissijaisuus on nähtävissä asetuksen tekstissä.

Ehdotetaan lisättäväksi täsmennettäväksi 3 §:ään Maksulliset muut suoritteet kohtaan 1) seuraavasti:

1) sopimus johdon, rakennelman tai laitteen sijoittamisesta rautatiealueelle sekä sopimus rautatiealueella tehtävästä työstä, ellei oikeudesta toimenpiteen suorittamiseen säädetä erikseen muussa laissa;

Vastaavasti asetusluonnoksen perusteluissa tulisi täsmentää maksuperustelain ja Väyläviraston maksullisesta suoritteista annettua asetuksen toissijaisuutta koskien.

Meriranta Emmi
Energiateollisuus ry